

ماڭىزدى خابار

2020 - جىلى 9 - ايدىڭ 14 - كۇنى دۋيسەنبى

علم - تەحنىكادا جاڭالىق اشۋدى قوزعاۋشى كۈش ەتۈگە تاباندى بولپ، ەكونومىكانىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن جەدەل بلگەرلەتەيىك

(باسى 1- بەتتە)

“ەكىنى قورعاۋدى“ ورنىداپ، باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭىزدى ءسوزىنىڭ رۋحىن مۇقيات ۇيرەنسپ، دايەكتىلەندىرىپ، علم – تەحنىكادا جاڭالىق اشۋدى قوزعاۋشى كۇش ەتۈگە تاباندى بولپ، جاڭالىق اشۋدىڭ، جا- سامپازدىق جاساۋدىڭ ومىرشەڭدىگىن تولىق قاۋلانىپ، عالم رۋحىن بار كۇشپەن اسفاقتاتىپ، ەكونومىكانىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن جەدەل لىگەرلەتۋگە كەرەك.
جاڭالىق اشۋ ارقىلى داموۋعا دەم بەرۋگە تاباندى بولپ، ورنىقتىلىق بارىسىن- دا نلىگەرلەۋ قىزمەت جالىي ارناسىن مىقتاپ يگەرىپ، جاڭا دامۋ ۇستانمىن دايەكتىلەندىرىپ، قامداۋ جاعىنداى قۇرىلمىدىق رەفورمانى تە- رەڭدەتەپ، ەكونومىكانىڭ دامۋ تاسلىنىدە بۇرد- لسى جاساۋدى تەزدەتەپ، كاسپىتەردىڭ تىپىن جاڭالاپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى تەزدەتەپ، 1-، 2-، 3- كاسپ سالالارىنىڭ توعىسا دامۋىن نلىگەرلەتەپ، علم – تەحنىكادا جاڭالىق اشۋ ارقىلى داموۋعا تىرەك بولپ، ساپا وزگەرىسىن، ونىمدىلىك وزگەرىسىن، قوزعاۋشى قۋات وزگە- رىسىن جۇزەگە اسىرۋ كەرەك.
بازار تۇلعالارد- نىڭ ومىرشەڭدىگىن كۇشەيتىپ، كاسپيورنىدارعا تىپەمدىلىك جاساۋ ساپاساتارىن تىياناقتاندىرىپ، فاكىورلارمەن قامتاماسىز ەتۋدى كۇشەيتىپ، رۇقسات ەتۋ شارىتارىن تومەندەتەپ، كاسپيو- رنىدارنىڭ قىيىنشىلىعىن شەشپ، ءتۇرلى بازار تۇلعاسىنىڭ دامۋ سەنىمى مەن قوزعاۋشى كۇشىن

(باسى 1- بەتتە)

ستراتەگىيالىق تاباندىلىقتى ساقناپ، تولق دايىم- دىق سىنەپ، وزگەرىستى ءدال تانىپ، وزگە- رىسىكە علمىي توتەپ بەرىپ، وزگەرىسكە ىرىقتە- لمقپەن تالپىنىپ، قىسپىدى قوزعاۋشى كۇشكە اى- ئالدىرىپ، ادعارىستى شەبەرلىكىپەن وراپعا اينا- ىدىرىپ، قىيىندىقتارعا قاسقايا قارىسى اتنانىپ، ناقتى يگەرىپ، شىنايى ستەپ، ەكونومىكالىق دامۇدىڭ ىرىقتىلىغىن مىقتاپ يگەرىپ، اناغۇرلىم جوعارى ساپالى، اناغۇرلىم ءونىمىدى، اناغۇرلىم اءىل، اناغۇرلىم باپاندى، اناغۇرلىم حاۋىپسىز دامەۋدى قۇلىشنا سىكە اسىرۋ كەرەك.

ەكىنشى، جاڭا دامۋ ۇستانمىن بۇلىجماي

دايەكتىلەندىرۋ كەرەك. قامداۋ جاعىنداى قۇرد- لىمدىق رەفورمانى تەرەڭدەتۋدى تەڭىزگى جەلى ەتۋدەن جازباي، ءۇش مىرى قامال اشۋ شايقاسىن جاقسى جۇرگىزىپ، دامۋ تاسلىنىڭ جەدەل بۇرىلىسى جاساپ، كاسپ سالاسىنىڭ تىپىن جاڭالاپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى جە- دەلدەتەپ، اۋىل شارۋاشلىغىندا تۇناس كاسپ تىزبەگى دامۋىن لىگەرلەتەپ، ونەركاسپىنىڭ تىپىن جاڭالاپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى جە- دەلدەتەپ، وسى زامانعى قىزمەت وتەۋ كاسپىن بارىنشا دامىتىپ، ەرەكشە، اىزبالدىلىققا يە كاسپ سالالارىن جەتىلدىرىپ، زوراپتىپ، ناقتى ەكو- نومىكانى نعايتىپ، ساپالالىاندىرىپ، اۋەتتەندى- رىپ، ساپاحات كاسپىنىڭ قاۋىرت دامۋىن، جەدەل دامۋىن جەپىپ، 1-، 2-، 3- كاسپىنىڭ توعىسا دامۋىن لىگەرلەتەپ، ءوندىرىس تىزبە- گىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ ورنىقتىلىغىن جانە وسىزامانداۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، كاسپ سالاسى اينالىمىنىڭ، بازار اينالىمىنىڭ، ەكونومى- كالىق، قوعامدىق اينالىمنىڭ تركىلىسىنىز بولۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، ەكونومىكانىڭ جوعا- رى ساپالى دامۋىن كۇش سالالا نلىگەرلەتەپ، جاڭا دامۋ ارناسىن ورناتۋعا بەلسەندى ۇلەس قوسۋ كەرەك.

ءۇشىنشى، كوپ شارانى قاتار قولدانىپ دامۋ قوزعاۋشى قۋاتىىن نعايتىۋ كەرەك. شىنجياڭنىڭ وزگەشە ارتقىشلىغىن ساۋلەلەندى- رىپ، ساۋداگەر شاقىرىپ، قارجى نەڭىزۋ سەر- پىتىن ارتتىرىپ، “ەكى جاڭا، ءبىر ءتۇپىندى” تىعىز ارقاۋ ەتپ “ونىمدى قارجى قوسۇدى كە- گىپتىپ، ءتۇپىندى نەڭىزدىك قۇرىلمىلار قۇرىل- سىن جەدەل لىگەرلەتۋ؛ نىكى سۇرانىستى بەل- سەنە گەڭەيتىپ، پىتىرەنەت جەلىسى مەن جەل- دەن تىسقارعى توعسۇدى لىگەرلەتەپ، تۇرىعىز- داردىڭ تۇتتۋىن ورنىقتىرىپ، تۇتتۇدىڭ جاڭا كۇيىن جەتىلدىرۋ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋ؛ جبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونىن جەدەل قۇرىپ، شەكارا وتكىل ەكو- نومىكاسىن جاناندىرىپ، اناغۇرلىم جوعارى دەڭ- گەيىدە ەسىك اشۋدى سىكە اسىرىپ، قارجى قوسۇدىڭ، تۇتتۇدىڭ، سىرقى ساۋدانىڭ ساپكەسە دامۋىن، بىرگە نلىگەرلەۋىن جەپىپ، ەكونومىكا- نىڭ ارتتۇنا ۇزدىكىسىز دەم بەرۋ كەرەك.
تۇورتىنشى، ەكونومىكانىڭ ومىرشەڭدىگىن اۋان ءتۇرلى تاسلىمەن قاۋالاتۋ كەرەك. ورتا-

ازالاس مەنىشىكتەگى كاسپيورنىدارنىڭ ساپكە- سە بىرگە العا باسۇن، مىرى، ورتا، شاعىن، ۇساق كاسپيورنىدارنىڭ باسەكەلسە دامۋىن نلىگەرلەتۋ كەرەك. ءتۇرلى ساپاساتتان تولق ارى جاقسى پايدالانىپ، مەملەكەتنىڭ ماكرو- لىق ەكونومىكا ساپاساتىن باىتل تىياناقتاندى- رىپ، پارتيا ورتالىق كومپىتەتىنىڭ شىنجياڭغا بەرىگەن ەرەكشە ساپاساتىن جاقسى پايدالا- نىپ، تىياناقتاندىرىپ، تۇرلەر بويىنشا بىرتىن- دەپ ناقتىلاندىرىپ، بىرىقتىلىقپەن ۇشتاستى- رىپ، جەرگىلىكتى ورنىنىڭ مىس جۇزىندىگە- مەن بىرلەستىرىپ، اتقارۋعا ءنپەدى ناقتى شارالار بەلگىلەپ، ءتۇرلى ساپاساتنىڭ ناقتى تىياناقتانۇنا شىنايى كەپىلدىك تەپ، مىس جۇ- زىندىك ونىمدىلىك تۇدىرۋ كەرەك. شارۋا- لىق – ساۋدا ورتاسىن كۇش سالالا ساپالالىاندى- رىپ، شارۋاشلىق – ساۋدا ورتاسىنىڭ ارى باسەكەلىك قۋات، ارى وندىرگىشى كۇش كەندىگىن تولقى تانىپ، “تومەنگە بەرۋ، باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ” رەفورماسىن ۇزدىك- سىز تەرەڭدەتەپ، “ەڭ كوپ بولعاندا ءبىر رەت بارۋ”، “ەڭ تەز بولعاندا ءبىر رەتتە جەتىكىزۋ” رەفورماسىن نلىگەرلەتەپ، تەكسە- رىپ بەكىتۋ ءتارتىمىن ازاپتىپ، مىس ءپىتىرۋ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتىپ، ادەل باسەكەنى

لىق، اۋتونومىيالى رايون شىعاران ءبىر قىدىرۋ ساپاساتتاردان جەتىكىلىكتى، ويداعىداي پايدالا- نىپ، قازىنا، فىنانسى، سالىقتى ازاپتىپ، اقنى تو- مىندەتۋ، جۇمىس ورنىن ورنىقتىرۋ، جۇمىستان- دىرۋ سياقتى ءتۇرلى سۇبەيەلدەۋ ساپاساتتارىن تىياناقتاندىرىپ، فاكىورمەن قامتاماسىز ەتۋدى كۇشەيتىپ، ءتۇرلى كاسپيورنىدار، اسىرەسە، ورتا، شاعىن، ۇساق كاسپيورنىدار جانە جەكە ساۋدا – ونەركاسپىشىلەر جوللىققان قىيىنشىلىقتار مەن ماسەلەلەردى ءونىمىدى شەشپ، بازار سە- نپەمدىلىگىن، قوعام سەنىمدىلىگىن، كاسپيورىن سەنىمدىلىگىن ۇزدىكىسىز كۇشەيتىپ، ءتۇرلى كا- سپيورنىدارنىڭ ومىرشەڭدىكتى قاۋلاتۋىن، با- سەكەلسە دامۋىن نلىگەرلەتۋ كەرەك.

بەسىنشى، رەفورمانى تەرەڭدەتەپ، دامۇدىڭ قوزعاۋشى كۇشىن كۇشەيتۋ كەرەك. رەفورمانىڭ جەتەكشىلىك ەتۋ، قامال الۋ رولىن ساۋلەللەندىرىپ، ءتۇپىندى سالالارداى جانە شەشۋشى بۇنىندارداى رەفورمانى بەلسەنە لىگە- رلەتەپ، فاكىورلاردى بازارلاندىرا جاياعىستىرۋ ءتۇزىلىسىن، مەحازىمەن كەمەلدەندىرىپ، رە- فورمانى تەرەڭدەتۋ ارقىلى بازار تۇلعالارىنىڭ ومىرشەڭدىك قۋاتىن قورعاۋ جانە قاۋلاتۋ؛ با- زارلاندىرۋمەن، زاڭمەن جونىگە سالۋمەن، حا- لىقارالاندىرۋمەن تىعىز بايالىنىستىرىپ، “تو- مەنگە بەرۋ، باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ” رەفور- ماسىن تەرەڭدەتەپ بازارعا كىرۋ رۇقساتى ول- شەمىن تومەندەتەپ، شارۋاشلىق – ساۋدا ور- تاسىن ۇزدىكىسىز ساپالالىاندىرىپ، تىپتىى كوپ كاسپيورنىداردى شىنجياڭغا كەلىپ قارجى قوسىپ، شارۋاشلىغىن گۈلدەندىرۋگە باۋراۋ كەرەك.

التىنشى، باپاندى دامۋ جولمەن تاباندىلىق- پەن ءجۇرۋ كەرەك. تۇنىق سۇ، جاسىل تاۋ – باعالى بايلىق، قارىلى دالا، مۇزدى القاپ تا باعالى بايلىق ۇستانمىن مىقتاپ ورناتىپ، ەكولوگىيانى الدىڭغى ورنىغا قويۇدان، جاسىل دامۇدان جازباي، دامۋ بارىسىندا قورعاپ، قورعاۋ بارىسىندا دامىتىپ، ادام مەن تايبعات جا- راسمىدى دامپتىن وسىزاماناندىرۋ قۇرىلىسىنىڭ جاڭا ارناسىنىڭ قالىپتاسۋىن لىگەرلەتەپ، ەكو- نومىكانىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن لىگەرلەتۋدە اناغۇرلىم ارشىندى قامام تاستاۋ كەرەك.

جەتىنشى، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسىندا باتىل جەڭسىكە جەتۋ كەرەك. “ەكىدەن تارقىتىرماۋ، ءۇشتى قامتاماسىز ەتۋمەن” تىعىز بايالىنىستىرىپ، كۇشتى كورنەك- تى ماسەلەلەردەن جانە السىز بۇنىنداردان قامال الۋعا شوعىرلاندىرىپ، كۇش، قارجى، بايلىق جاعىنان بەيپەدەلۋ سىرىپىتىن ارتتىرىپ، كاسپى سالاسىن دامىتىپ، جۇمىستاندىرۋعا، كىرىستى ارتتىرۋعا جەتەكشىلىك ەتۋدى كورنەكتىلەندى- رىپ، شايقاستى باسى – قاسىندا قاداعالاۋدى تە- رەڭدەتەپ، دالە – ءدال شارا اتقارۋدى كۇشەي- تىپ، ولقىلىقتاردى، السىز ستىاردى تولقىتاپ، قايتا كەدەيلىسۋدى قاداعالاۋدى كۇشەيتىپ، يكەمدى كومەكتەسۋ – سۇبەيەلدەۋدى تىياناقتان- دىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋ جەتىستىكتەرىن

(باسى 1- بەتتە)

علم – تەحنىكادا جاڭالىق اشۋ جەتىستىكتەرىن تولاسسىز جارىققا شىعارۋ كەرەكتىگىن نىشكەرلىەي اتاپ كورىسەتتى.

پارتيا 18 – قۇرىلتايىنان بەرى، بۇكىل قوعامنىڭ بىرگە قۇلىشتۇنىدا، ەلىمىزدىڭ علم – تەحنىكا سىتە- رىندە تارىخىي جەتىستىكتەرگە قول جەتتى، تارىخىي وزگەرىستەر جارىققا شىقتى، علم – تەحنىكالىق ناقتى كۇش ساندى تويتاۋدان ساپالىق سەكرۋگە، نۇپىز- دەردە ناتىجە شىعارۋدان جۇبەلىك قابىلەتنىڭ وسۇنە قاراي ارشىندى قامام تاستاۋدا. دەسەدە، مىنانى كورە بلىگنەنمىز ءجون: ەلىمىزدىڭ ەكونومىكالىق، قوعام- دىق دامۋى، خالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋ، مەملەكەت قورعانسى قۇرىلىسى ءووپ كەلىپ وتىرعان، شەشۋدى قاجەت ەتەتىن ناقتى ماسەلەلەر علم – تەحنىكالىق شەشۋ جوباسىن بۇرىنقى ارقانداي مەز- گىلدەگىدەن دە اناغۇرلىم قاجەت ەتەدى، جاڭالىق اشۋ سىندى ءپىرىنشى قوزعاۋشى كۇشتى كۇشەيتۋدى ءىپتىتى دە قاجەت ەتەدى. ايتالىق، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمەدىرىن گەۋ جانە وڭدەۋ تەحنىكاسى سالستىرمالى تۇردە كەنجە قالعان، ءبىر ءبولم شەشۋشى تۇلعالىق بولشەكتەردە، ۇساق جانە كەسەك بولشەكتەردە، شىب- كىزىناتاردا پىپورتقا بەك سۇبەيىمىز، مۇناي – گاز بارلاۋ – اشۋ، جاڭا ەنەرىگيا تەحنىكاسىن دامىتۋ جەتكە- لىكتى مەمەس، پيو ءارى – دارمەك، مەدىتسىنالىق جابىدىقتار سياقتى سالالارداى علم – تەحنىكالىق دامۇدىڭ ارتتا قالۋ ماسەلسى كۇن ساينىن كورنەكتى- لىنۋدە. جاعداي مەن مىندەت بىزدە دۇبىە ءجۇزى علم – تەحنىكاسىنىڭ الدىڭغى ەلگىن بەتكە الۋدان، ەكونومىكانىڭ نەگىزگى شايقاسى مايدانىس بەتكە الۋدان، مەملەكەتنىڭ ماڭىزدى قاجەتىن بەتكە الۋدان، خالىقتىڭ ءومىرىنىڭ سالاماتتىغىن بەتكە الۋدان جازباي، علم – تەحنىكانىڭ جاڭالىق اشا دامۋىن تەجەپ وتىرعان كەپپىر شەشۋشى ماسەلەلەردى جەدەل شەشۋدى شۇعىل تالاپ ەتىپ وتر.

”ءتورتتى بەتكە الۋدان“ جازباۋدا قاجەتتىلىكتى باعدار ەتۈگە جانە ماسەلەنى باعدار ەتۈگە تاباندى بولۋ كەرەك. ەڭ الدىمەن علمىي زەرتتەۋدە تاقىرىپ تاڭداۋ ماسەلسىن شەشۋ كەرەك، علمىي زەرتتەۋ بەتا- لىسىن تاڭداۋدا مەملەكەتنىڭ كوكەي تەستى قاجەتى مەن ۇزاق بولاشاقتىن قاجەتنى شىعار ءتۇپىن ەتەپ، مىس جۇزىندىك ماسەلەلەردى شەشۋگە شىن مانىدەن كۇش سالۋ كەرەك. نەز ناتىجە شىعارا الاتىن، ماسەلە- لەردى دەر كەزىندە شەشە الاتىن تەحنىكالاردى مەقتى يگەرىپ لىگەرلەتۋ؛ ستراتەگىيالىق سىيات الاتىن، ۇزاق ەبەگە ەتۈگە تۇرا كەلەتىن تەحنىكالاردى الدىن الا ورنالاستىرۋ كەرەك. علم – تەحنىكالىق جاڭالىق اشۋدا علم – تەحنىكا بايلىقتارىن ساپالالىاندىرىپ جاپ- عاستىرۋ ايرىقشا ماڭىزدى، جاڭالىق اشۋ جۇبەيسى قۇ- ىرىلىسىن مەقتى يگەرىپ، بىتىراڭقى، ونىمىدلىگى تومەن، قايتالابالى بولۋ سىندى كەمىستىكى جەڭپ، ساپالالىاندىرۋ، جىپىنقاتاۋ جۇرگىزىپ، باسىم بايلىقتاردى ساپالى جاياعىستىرىپ، ماڭىزدى سالالارداى شەشۋشى وزەكتى تەحنىكالاردان قامال الۋدى لىگەرلەتۋ كەرەك. نەگىزدىك زەرتتەۋ — علم – تەحنىكالىق جا- ڭالىق اشۋدىڭ قاينار كوزى، ەلىمىز ”قىسپاققا العان“ كوپتەگەن تەحنىكالىق ماسەلەلەرگە ءووپ كەلىپ وتر، تۇپتەپ كەلگەندە، بۇل نەگىزدىك نازاربالىق زەرتتەۋلەردىڭ جەتىسە الماۋىنان، قاينار كوزى مەن

(باسى 1- بەتتە)

بەكەمدەپ، كەدەي خالىقتىڭ دەر كەزىندە تۇ- گەلدەي كەدەيلىكتەن ارىلتۇنا شىنايى كەپىلدىك ەتەپ، جالىپ بەتىنك كەدەيلىكتەن ارىلتۋ مەن اۋىل – قىستانقى گۈلدەندىرۋدىڭ ءتىمدى ۇش- تاسۋىن لىگەرلەتۋ كەرەك. سەگىزىنشى، خالىق تۇرمىسىن كۇش سالالا قامتاماسىز ەتۋ جانە جاقسارتۋ كەرەك. خالىقتى وزەك ەتكەن دامۋ بدەياسانان جازباي، وقۇ – اعارتۋ، مەدەۋ، قوعامدىق قامتاماسىزىاندىرۋ، تۇرىعىن ۇي سياقتى خالىققا تىپەمدىلىك جەتكىزۋ پىنجەنەرييالارىنىڭ ناقاپ تىياناقتانۇىن تىغىملىقتى لىگەرلەتەپ، جۇمىستاندىرۋدى الدىڭغى ورنىغا قويۋ ساپاساتتارىن اناغۇرلىم زور سەرىپنەن اد- قارىپ، ءتۇپىندى قاۋىمنىڭ جۇمىستانۇىن كۇش سالالا قامتاماسىز ەتەپ، بۇقارانىڭ مىس جۇزىندىك قىيىنشىلىقتارىن شەشۋگە دەن قويا، سۇيسپەنىشلىك پەن، كۇش سالالا كومەكتەسىپ، ەرەكشە قىيىنشىلىقى بار تويتپاردى ەڭ تومەنگى شەكتەن تۇسىرمەي قامتاماسىز ەتۋدى كۇشەيتىپ، ار ۇلت بۇقاراسى- نىڭ تاپسى سەزىمىن، باقت سەزىمىن، حاۋپىسىز- دىك سەزىمىن ۇزدىكىسىز ارتتىرۋ كەرەك. توعىزىنشى، قوعامدىق كەلهلى جاعدايدىڭ جاراسمىدلىغىن، ورنىقتىلىغىن ساقتاۋ كەرەك. نازاردى باس نىساناعا شوعىرلاندىرىپ، كەشەد- دى شارالاردى ويداعىداي جۇرگىزىپ، پارتيا، ۇكىمەت، ارميا، شاقسى، بىڭتۇان، خالىق ساپكە- سە بىرلەسىپ ارەكەتتەنۋدەن جازباي، ورنىقتە- لمىقتى قورعاۋ قىزمەتتەرىن بۇلىجماستان يگەرىپ، نەگىزگى ساتىنىڭ قوعامدىق جونىگە سالۋىن كۇ- شەيتىپ جانە وعان جاڭالىق نەگىزىپ، ورنىقتى- لىقتىڭ پايداسىن ۇزدىكىسىز جارىققا شىعارىپ، بۇقارالىق قىزمەتتى نىشكەرلىەي، ەگجەي – تەڭ- جەپىلى ستەپ، جۇرت تىلەگىن بارىنشا ۇيستى- رىپ، نىدەتتەن ساقتانۋ – تىزگىندەۋدى ۇدايد- لاندىرۋ، ەكونومىكيانى جوعارى ساپالى دامىتۋ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ سياقتى قىز- مەتتەردى جاقسى ستەتۈگە تاماشا ورتا ازىرلەۋ كەرەك.

ونىنشى، ستىبلگە بۇرىلىس جاساپ، ءپىرىن- شى شەپكە نىشكەرلىەي بارىپ، تىياناقتاندىرۋدى جاقسى يگەرۋ كەرەك. ار دارەجەلى پارتىكوم- دار مەن ۇكىمەتتەر، قالىڭ كادىرلار نەگىزگى ساتىغا نىشكەرلىەي بارىپ، ءپىرىنشى شەپكە نىش- كەرلىەي بارىپ، كاسپيورنىدارغا نىشكەرلىەي بارىپ، بۇقارانىڭ اراسىنا نىشكەرلىەي بارىپ، كاسپيورنىدارنىڭ قاجەتىن سۇراپ، خالىقتىڭ قا- جەتىن سۇراپ، جۇمىس باسىندا مىس ېتىرىپ، دالە – ءدال قىزمەت وتەپ، ءپىرىنشى شەپكە بارىپ ماسەلەلەردى بايقاپ، ءپىرىنشى شەپتە ما- سەلەلەردى شەشپ، كوكىرەك كەرنەنگە سۇ- يسپەنىشلىكپەن بۇقارانىڭ ويلاعانىن ويلاپ، بۇقارانىڭ اسىقتانسا اسىغىپ، بۇقارانى قام – قايد- مىدان ارىلتىپ، بۇقارانىڭ قاجەتىنە كومەكتە- سپ، ەسكەلەڭ جاۋاپكەرىشلىك سەزىمپەن جانە بورىشتىلىق سەزىمپەن قىزمەتتەردىڭ تىياناقتانۇىن جاقسى يگەرىپ، مەكونومىكانىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن جەدەل لىگەرلەتۋدىڭ قۋاتتى بىرىكتەن كۇشىن شىن مانىدەن ۇيستىرۋ كەرەك.

(باسى 1- بەتتە)

باس شۇجيدىڭ ءسوزى ماعان قۋاتتى كۇش بەردى، ونان دا ماڭىزدىسى، مەن يىغىمداعى سالماقتى جاۋاپ- كەرىشلىكتى سىزىندىم، – دەيدى اۋتونومىيالى رايوند- دىق خالىق شىپاحاناسى رەۋمايتىزم يىمۇنىيەتت ءبولىمە- نىڭ مەڭگەرەۋشىسى، پروفەسىسور ۋ لىچۇن، – “مەن علمىي زەرتتەۋ ۇجىمىن باستاپ رەۋمايتىزم يىمۇنىيەتى جاعىنداى زەرتتەۋلەردى ۇزدىكىسىز كۇشەيتىپ، تە- رەڭدەي نەدەستە جىاساپ، جۇمىس ۇجىمىنىڭ كو- مەسكى قۋاتىن ۇزدىكىسىز نىشكەرلىەي سىكە قوسىپ، مەدىتسىنالىق بىبىك شىنڭىداردىڭ بىرىمەن سوڭ بىرىنە ساپىسى جاريالاپ، ناۋقاستاردى قۇتقارۋ – ەمدەۋدەگى اناغۇرلىم كوپ ‘مۇمكىن مەمە- تەردى‘ ‘مۇمكىندىككە‘ اينالدىرامىن.”

قازىر باتىس سولتۇستىك مۇناي الابىى 10 مىلليون توننالىق مىرى مۇناي – گاز الابى قۇرىلىسىن جوعارى ساپادا نلىگەرلەتۋ ۇستىندە. باتىس سولتۇسو- نىك مۇناي الابى بارلاپ اشۋدى زەرتتەۋ مەكەممەسە- نىڭ باستىعى لي زۇڭجىجەي: ءبىز باس شۇجيدىڭ نىقالاس- تى تاپسىرماسىن ەستە بەرىك ساتماق، قاشاندا نازارپادا جاڭالىق اشۋعا، تەحنىكادا جاڭالىق اشۋعا تاباندى بولپ، تارىم ويپاتىنىڭ اسا تەرەڭ قاپاتىنداعى مۇناي – گازدى جوعارى ساپادا بارلاۋدى جانە اشۋدى بار كۇشپەن لىگەرلەتەپ، مەملەكەتنىڭ ەنەرىگيا حاۋپى- سىزدىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتەمىز، – دەدى.
”اۋەستەنۋ – ادامنىڭ تابيعي قاسيەتى، علملىعا اۋەستەنۋگە جەنەتكەنۋدى جانە ونى جەتىلدىردىۋى بالايلاردان باستاپ مىقتى ۇستاپ، ولاردىڭ كوبىرەك علم بىلىمەدىرىن ئېلىپ، علمىي ادستەردى يگەرۋنە مۇمكىندىك جاساپ، عالم بولاتتىن كومەسكى قابىلەت- كە يە جاستار مەن ورنەندەردىڭ اۋقىمىدى توبىن قالىپ- تاستىرۋىمىز كەرەك، – دەيدى اۋتونومىيالى رايوند- دىق علم – تەحنىكا قوعامى علم جايلاستىرۋ بولىد- مىنىڭ باستىعى پاتىپيا ابلىكىم، – “باس شۇجيدىڭ ‘بول- زىنىڭ ءمانى تەرەڭ، ءبىز باس شۇجيدىڭ تالابى بوينىشا

نەگىزگى قاتپارداى نارسەلەرگە كوز جەتكىزە الماۋ- دان بولپ وتر، سوندىقتان نەگىزدىك زەرتتەۋدى تاباندىلىقپەن كۇشەيتىپ، ەركىن بزەنس جانە پىكىر- لەسۋ، تالاس – تارتىس جۇرگىزۋگە نىنتالاندىرۋمەن بىرگە، ەلەۋلى علم – تەحنىكالىق ماسەلەلەر ارقىلى علم زاندىلىقتارىن قاراستىرۋعا جەتەكتەپ، نەگىزدىك زەرتتەۋ مەن قولدانبالى زەرتتەۋدىڭ ءپىرىن – ءبىرى جەبەۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك. مەملەكەتنىڭ علم – تەحنىكالىق جاڭالىق اشۋ قۋاتىنىڭ تۇپ قاينا- رى — ادامدا، بارلىق علم – تەحنىكا تارىخى كىم بى- رەگەي، جاڭالىق اشۋشى دارىندىدارعا، بىرەگەي عا- لىمدارعا يە بولسا، سول علم – تەحنىكالىق جاڭالىق اشۋدا ۇستىم ورنىدى يەلەپتىندىگىن دالەلدەگەن. دا- رىندىلاردىڭ ءوسىپ – جەتىلۋ زاندىلىغىنا جانە علمىي زەرتتەۋ قىپىلدارىنىڭ ءوز زاندىلىغىنا قۇرمەت ەتەپ، خالىقئارالىق دەڭگەيگە يە ستراتەگىيالىق علم – تەحنىكا دارىندىلارىنان، علم – تەحنىكالىق جەنەكشى دارىندى- لاردان جانە جاڭالىق اشۋ ۇجىمدارىنان ءبىر توبىن جەتىلدىرۋ، تۇلعالاۋ كەرەك. ەلىمىزدىڭ علم – تەحنىكا قوسىنىنىڭ وراسان زور جاڭالىق اشۋ كومەسە- كى قۋاتى بار، شەشۋشى ءتۇپىن علم – تەحنىكا ءتۇ- زىلىسى رەفورماسىن تەرەڭدەتۋ ارقىلى وسى كومەسە- كى قۋاتتى ءونىمدى تۇردە جارىققا شىعارۋ كەرەك. علمىي زەرتتەۋ ورنىندارى رەفورماسىن جەدەل لىگەرد- لەتەپ، جوعارى مەكتەپتەرگە، علمىي زەرتتەۋ قۇرد- لىمدارىنا اناغۇرلىم ۇلكەن وزىندىك ۇقىق بەرىپ، جاڭالىق اشۋداى جەتەكشى دارىندىلارعا اناغۇرلىم زور تەحنىكالىق ۇشپان وپىعارم شىقىرىپ جانە قارا- جات پايدالانۋ ۇقىغىن بەرىپ، “دىسسەرتاتسىياعا قا- راۋدى، كاسپىنىڭ اتاقتا قاراۋدى، وقۇ تارىخىنا قا- راۋدى، سىبلىققا قاراۋدى” باتىل تالقانداۋ كەرەك. خالىقئارالىق علم – تەحنىكالىق سەلبەستىك — ۇلكەن اۋقىم، نەغۇرلىم قۇرساۋلاۋعا، قىسىم كور- سەتۈگە ءووپ كەلگەن ساينىن، ءوز – ءوزىمىزدى سولغۇرلىم تۇتسالاپ – تۇپىقتاپ، ءوز – ءوزىمىزدى وقشاشۋلاپ الماۋىمىز، قايتا اناغۇرلىم اشىق، سيسىم- دى، ءوزارا پايدا جەتكىزىپ، تەڭ يىگىلىكتەنەتىن خالىقئارالىق علم – تەحنىكا سەلبەستىگى ستراتەگيا- سىن اتقارىپ، ەلىمىزدى الەمدىك علم – تەحنىكالىق اشىق سەلبەستىكتىڭ كەڭ ساخانسنا اينالدىرۋىمىز كەرەك.

باس شۇجى شي جىنپىڭ سوزىندە نەگلىستىڭ سوزىنەن سىپات كەلتىردى: ”قوعامدا تەحنىكاعا سۇرا- نىس تۇعان كەكەن، وندا بۇل سۇرانىس علمىدى 10 داشۋەدەن دە مەمم كۇشپەن العا نلىگەرلەنە الادى.“

جۇڭگو قۇدىرەتتەنۋ ءۇشىن، جۇڭگو خالىق جاقسى تۇرمىس كەشىرۋ ءۇشىن، ءسوز جوق، قۋاتتى علم – تەحنىكا بولۋ كەرەك. علم – تەحنىكالىق جاڭالىق اشۋدى تەجەپتىن بارلىق يدەيالىق كەدەرگىلەر مەن تۇ- زمىدىك بوگەتتەردى تالقانداپ، علم – تەحنىكانىڭ ءبى- رىنشى وندىرگىش كۇش رەتىندەگى وراسان زور كو- مەسكى قۋاتىن ەڭ جوعارى شەكتە ازات تىسەك جانە قاۋالانساق، ءبىز، ءسوز جوق، علم – تەحنىكالىق باسە- كە مەن بولاشاق دامۇدىڭ بىيك تۇعىرىن يەلەپ، علم – تەحنىكاداى وزىندىك ۇقتى، دامۇدىڭ بىرىقتىلىق ۇقىغىن ءوز قولىمىزدا مىقتاپ يگەرىپ، بەلگىلەنگەن نىساناعا قاراي ەرلىكپەن العا باسا الامىز.

(شىنجۇا اگەنتتىگىنىڭ 9 - ايدىڭ 13 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرىگەن خابارى)

قىزمەت ادىسىنە ۇزدىكىسىز جاڭالىق نەڭىزىپ، ’نەڭىزگى ساتىندا علم جاپيلاستىرۋ ارەكەت جوسپارى‘ مەن ’وڭ- تۇستىك شىنجياڭ نەڭىزگى ساتىلارنا علم جاپيلاستىرۋ ارەكتىن‘ تىغىملىقتى لىگەرلەتەپ، بالايلاردىڭ علملىعا اۋەسىن جانە جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن كۇشەيتىپ، ولاردىڭ ’اۋەسىن ساۋلەلەندىرەمىز‘. قارامايلى قالاسى علم – تەحنىكا مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپياسىنىڭ شۇجىي، مەكەمە باسىت- مى گاۋ بىن بىلاي دەدى: شۇغى جىلدارى قارامايلي قالاسى ئېلىم ورتاسىن ساپالالىاندىرۋ جانە علمىي زەرتتەۋدى باسقارۋ جونىندەگى اتقارۋ پىكىرى، علمىي زەرتتەۋ قىزمەتكەرلەرىن جاڭالىق اشۋعا، شارۋاشلىق ق